

Inleiding

Nog steeds wordt de vraag gesteld wat de intrinsieke waarde is van het groen in de stad. In het verleden hadden groenmensen er nog wel eens problemen mee om daar een goed antwoord op te geven. Gelukkig is dat tegenwoordig niet meer het geval, omdat deze waarde is aangetoond.

Groen...

- verkoelt de stad en voorziet haar van schaduw en bescherming tegen wind en regen;
- draagt bij aan de motorische ontwikkeling van kinderen, aan de gezondheid van mensen en aan de mate van sociale betrokkenheid;
- verhoogt de waarde van onroerend goed;
- is de thuishaven voor flora en fauna;
- draagt bij aan het esthetische karakter van de stad;
- benadrukt de historische waarde;
- geeft kleur aan de stad;
- geeft de verschillende seizoenen weer;
- neemt fijnstof op.

Groen is in de huidige integrale visie van de openbare ruimte op gebied van inrichting, gebruik en beheer niet meer weg te denken. Dat vraagt om een groene visie en structuur, die nu als Groenstructuurvisie is opgenomen in de Structuurvisie 2010-2020, opgesteld door de sector Sociaal en Ruimtelijke Ontwikkeling. In 1999 is voor het eerst in Heerhugowaard een Groenstructuurvisie ontwikkeld. Dit structuurplan is basis geweest voor de ontwikkeling van de groenstructuurvisie 2010-2020. De 8 speerpunten van het structuurplan uit 1999 zijn gebruikt voor de 5 visies die nu in het nieuwe Groenstructuurvisie zijn opgenomen. Deze visies dienen weer als uitgangspunt voor het Groenbeleidsplan 2010-2015 en het Groenbeheerplan 2010 – 2012. De plannen omvatten structuur (strategie), beleid (tactisch) en beheer (operationeel) van het Heerhugowaardse groen. In de ontwikkeling van de groenstructuurvisie, Groenbeleidsplan en Groenbeheerplan, is de IBOR-driehoek uitgangspunt. In deze driehoek wordt de kwaliteit van de openbare buitenruimte geborgd door een samenspel van uitgangspunten op strategisch, tactisch en operationeel niveau. (fig. 1).

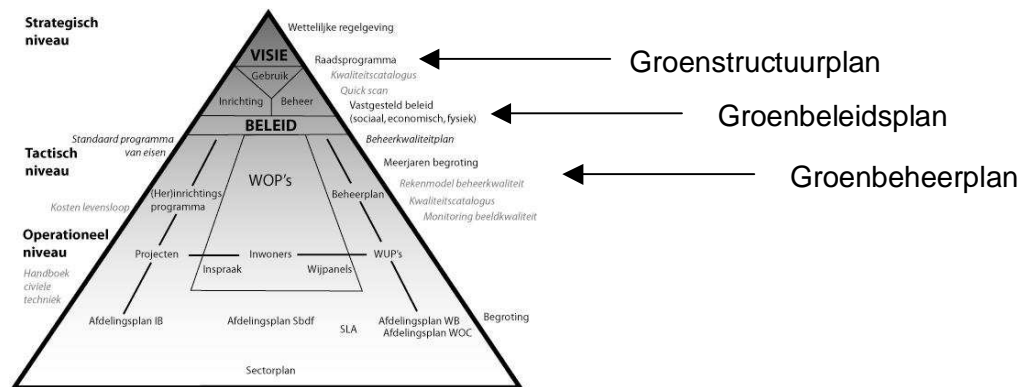

fig. 1 IBOR-driehoek

De inrichting van het groen wordt bepaald door inrichtingeisen zoals beschreven in het Standaard Programma van Eisen. Het beheer van het groen wordt bepaald door beheereisen zoals beschreven voor elk van de drie kwaliteitszones in het Beheerkwaliteitsplan.

De groenstructuurvisie sluit aan bij de visie : “**Heerhugowaard Stad van Kansen**”. De groenstructuurvisie zal worden opgenomen in het bestuurlijke traject Structuurvisie 2010-2020, zodat het een volwaardige plaats heeft in de brede context van de Structuurvisie 2010-2020. De groenstructuurvisie is een leidraad voor de sociale, ruimtelijke en stedenbouwkundige ontwikkelingen van de stad waarbij groene ruimtes in het geding zijn. Hierdoor weten ontwikkelaars, inrichters en beheerders ook waarom zij op een bepaalde manier groen moeten ontwikkelen / inrichten en hoe deze in stand moet worden gehouden.

Reikwijdte

De groenstructuurvisie bevat een samenhangende visie op het groen in en om Heerhugowaard. Dit betekent dat:

1. De visie een uitwerking geeft van de Structuurvisie Heerhugowaard 2010-2020;
2. De visie als toetsingskader dient voor het beoordelen van ruimtelijke plannen en projecten en tevens een goede basis vormt voor mogelijke toekomstige subsidies en voor koppeling aan projecten en programma's van anderen partijen;
3. De visie de basis biedt voor de planologische bescherming van waardevolle gebieden en dat op basis van de visie randvoorwaarden kunnen worden meegegeven aan stedenbouwkundige projecten.

Leeswijzer

De vijf visies zijn visueel gemaakt door middel van kaartmateriaal dat de structuur aangeeft. Daarnaast zijn ook de legenda-items voorzien van beeldmateriaal dat een voorbeeld geeft van de (gewenste) situatie. De groenstructuurvisie is geen dicht getimmerd lijvig rapport, maar een visie op hoofdlijnen. Met ander woorden; de groenstructuurvisie is het spoorboekje voor de ontwikkeling, inrichting en in standhouding van de groene openbare ruimte van Heerhugowaard.

I. Kaders

Europees en landelijk beleid

Het nationaal ruimtelijk beleid voor groene ruimte is uitgeschreven in de **Nota Ruimte** uit 2006 en richt zich op borging en ontwikkeling van natuurwaarden, de ontwikkeling van landschappelijke kwaliteit en van bijzondere, ook internationaal erkende, landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Hieruit volgt onder andere de richtlijn van 75 m² groen per woning. In het **Structuurschema Groene Ruimte 2** uit 2002 geeft het Rijk een samenhangende uitwerking van de ruimtelijke opgaven waarvoor de overheid zich de komende 15 jaar gesteld ziet.

Het realiseren van de Ecologische Hoofdstructuur(EHS), een netwerk van grote en kleine natuurgebieden waarin de natuur (plant en dier) voorrang heeft en wordt beschermd, is een middel om de hoofddoelstelling uit de **Nota Natuur, Bos en Landschap in de 21e eeuw** te bereiken: behoud, herstel, ontwikkeling en duurzaam gebruik van natuur en landschap, als essentiële bijdrage aan een leefbare en duurzame samenleving. Binnen de gemeente Heerhugowaard is een aantal gebieden aangewezen als onderdeel van de EHS.

Volgens de Europese **Habitatrichtlijn** en **Vogelrichtlijn** zijn alle in het wild levende zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën en een aantal vissen, libellen, vlinders en plantensoorten overal beschermd. Tevens worden voor bepaalde soorten speciale beschermingszones ingesteld. De **Flora en Faunawet 2002** regelt de soortenbescherming voor de Nederlandse wet. Uit deze wetgeving vloeit onder andere voort dat de Gemeente Heerhugowaard gedragscodes moet opstellen voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd aangewezen als **Natura 2000**-gebieden. De bescherming van de Natura 2000-gebieden is voor de Nederlandse wet geregeld in de **Natuurbeschermingswet 1998**. Binnen de gemeente Heerhugowaard zijn geen Natura 2000-gebieden aangewezen.

De Europese **Kaderrichtlijn Water** is een instrument om te zorgen dat de waterkwaliteit in Europa verbetert. Deze richtlijn gaat uit van een (integrale) watersysteembenadering met een sterke focus op waterkwaliteitsbeheer. Hierin wordt onder andere gestreefd naar een vergroting van de biodiversiteit. Het aanleggen van natuurvriendelijk(er)e oevers kan hier een bijdrage aan leveren.

Provinciaal beleid

Het **Streekplan Noord Holland Noord 2004** is niet alleen toetsingskader voor bestemmingsplannen maar biedt ook een kader voor ontwikkelingen. Hiervoor is het landelijk beleid en de lokale problematiek vertaald naar een ontwikkelingsbeeld. In de gebieden waar ontwikkeling en ingrepen in de ruimtelijke ordening worden toegestaan is het maken van een Beeldkwaliteitsplan (BKP) verplicht. In dit, door gemeenten zelf op te stellen, plan worden uitgangspunten opgenomen voor de kwaliteitsdimensies waar planontwikkelaars zich aan dienen te houden en die de provincie zal beoordelen. Bebouwingskarakteristieken, landschappelijke inpassing, woningbouwdifferentiatie, cultuurhistorie en ruimtelijke verscheidenheid dienen in het BKP te zijn uitgewerkt dat bepalend is voor de uitvoering.

Gemeentelijke visie

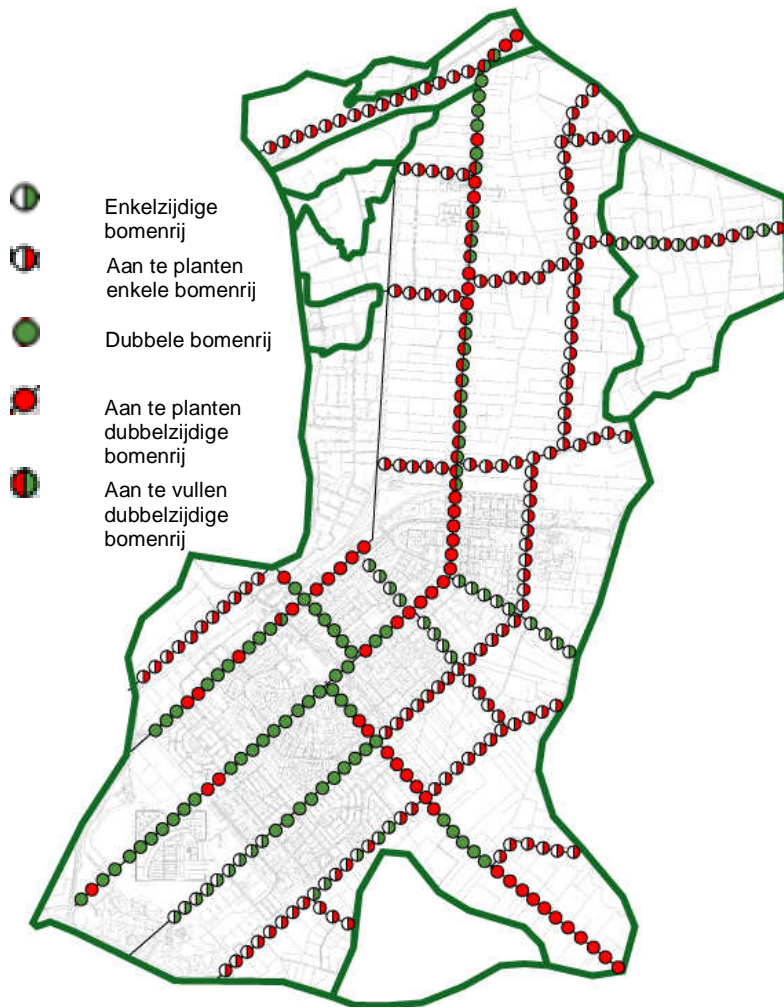
De gemeenteraad heeft in het **Raadsprogramma 2006-2010** aangegeven wat zij de komende jaren wil gaan realiseren, welke acties en maatregelen hiervoor nodig zijn en wanneer de doelen gerealiseerd moeten zijn. Binnen het thema 'versterking beheer' staat het duurzaam beheer met behoud van het groene karakter van de gemeente centraal, gericht op een schone en veilige buurt waar bewoners zich thuis voelen:

- Besteed aandacht aan donkere (onveilige) plekken in de openbare buitenruimte;
- Zorg in 2008 voor een notitie om te bepalen wat beeldbepalende bomen zijn en aansluitend daarop voor 2009 voor een inventarisatie van beeldbepalende bomen;
- Verfraai rotondes passend in het bestaande beheersysteem – zo mogelijk met aandacht voor het verleden – in overleg met de buurt. Maak op bepaalde rotondes het polderverleden van Heerhugowaard duidelijk;
- Neem Duurzaam beheer mee in het programma van eisen bij het ontwerpen van openbare buitenruimten, zowel bij renovatie als bij ontwikkelen van nieuwe woon- en werkgebieden.

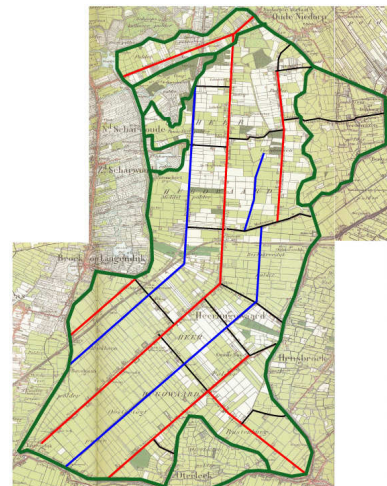
De ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Heerhugowaard voor de komende 10 á 15 jaar wordt geschetst in de **Structuurvisie Heerhugowaard 2010-2020**. De structuurvisie is een basis voor het beleid en de projecten die de komende jaren op het gebied van wonen, werkgelegenheid, voorzieningen, groen, water en milieu worden ontwikkeld. De groenstructuurvisie **Heerhugowaard 2010-2020** is de uitwerking van deze structuurvisie voor wat betreft het product Groen. Hierin worden de huidige structuur en de verwachte ruimtelijke ontwikkelingen gecombineerd tot vijf visies over de structuur van de groene openbare buitenruimte in 2020.

Visie 1. Historische structuur

De historische structuur van de droogmakerij is zichtbaar door de aanwezigheid van uniforme boomlinten op ontginningsassen en verbindingswegen.

1350: Land van veen water en klei

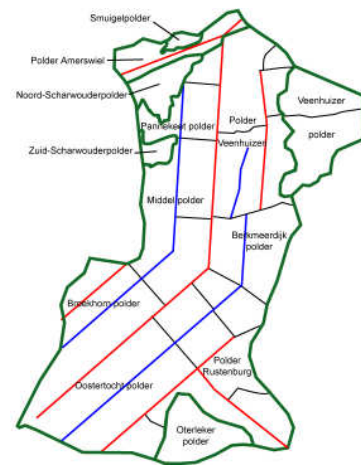
1900: Ontginningsassen en verbindingswegen

Enkelzijdige bomenrij

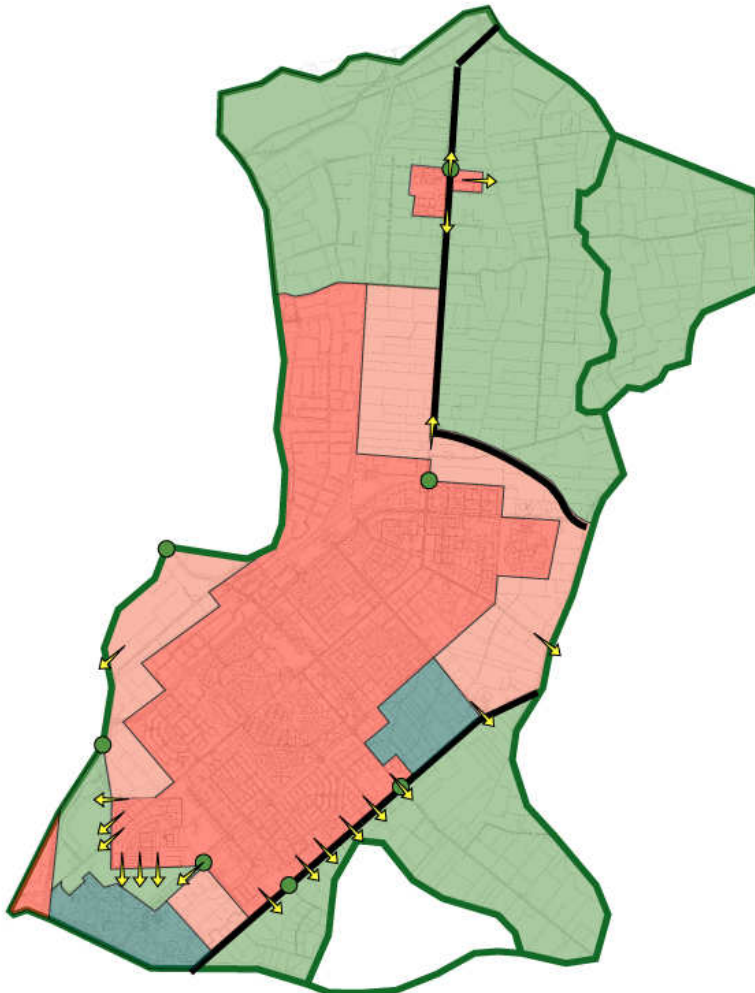
Dubbelzijdige bomenrij

2009: Oude lijnen in het heden

Visie 2. Contrast

Het contrast tussen polderlandschap en stedelijk gebied is zichtbaar doordat er zichtlijnen naar het polderlandschap zijn die een doorkijk bieden naar de open ruimte. Daarnaast hebben de belangrijkste entrees van de stad een verhoogde sierwaarde.

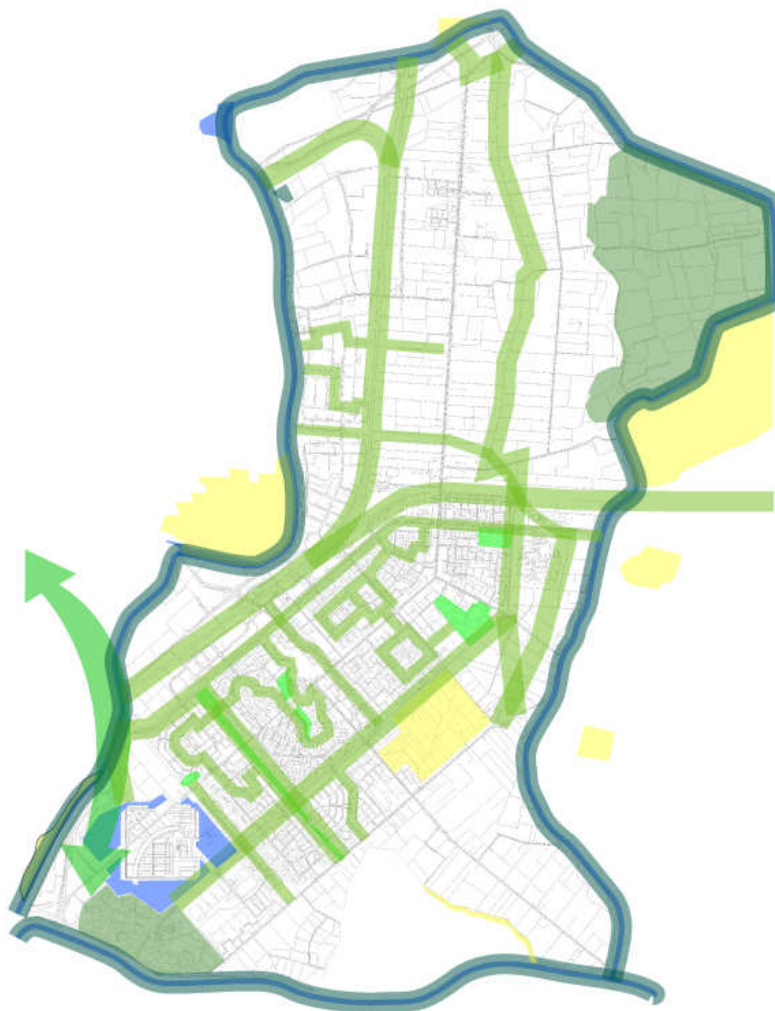

Open en stedelijk gebied met ingangen die benadrukt zouden kunnen worden.

Visie 3. Natuurwaarde

De groeninrichting heeft een zo groot mogelijke natuurwaarde door het zoveel mogelijk toepassen van ecologisch groenbeheer en door het verbinden van gebieden met een hoge ecologische waarde of potentie.

(Weide)vogelgebied

Stedelijke groenzone

Natuurgebieden aangewezen in EHS

(Potentiële) gemeentelijke ecologische verbinding

Groene Loper uit HAL-visie¹

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

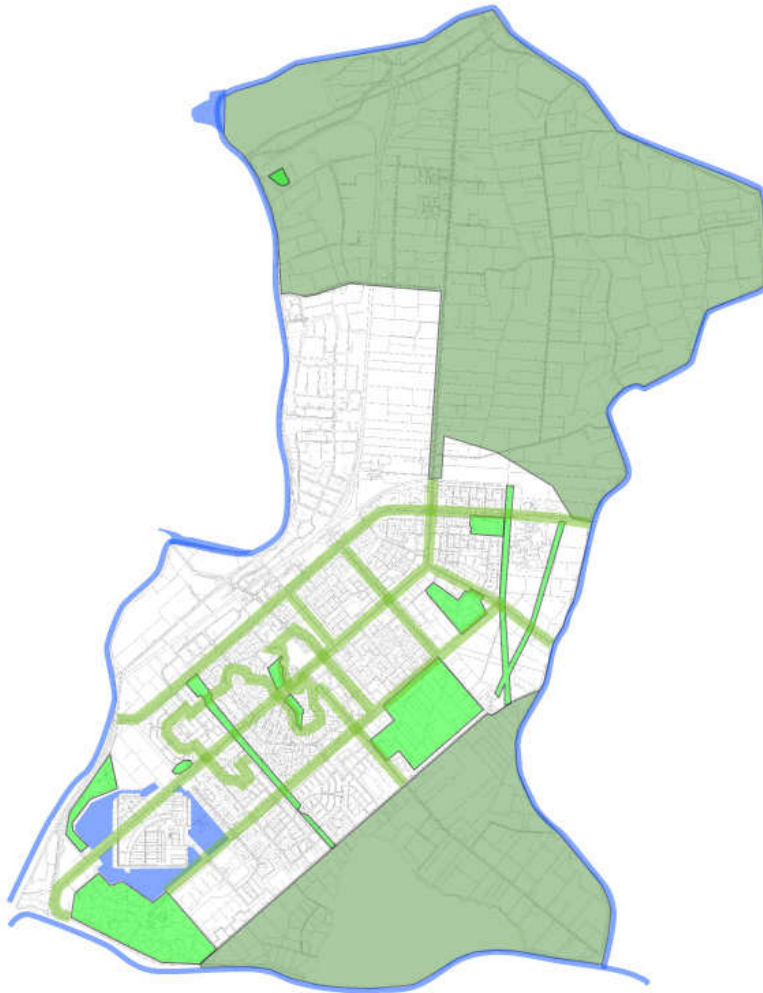
(mogelijke) verbindingzones

gebieden met een hoge ecologische waarde of potentie

¹ HAL-structuurvisie 1995 Heidema Advies / Kuiper Compagnons

Visie 4. Recreatiewaarde

De groengebieden met een recreatieve (neven)functie hebben recreatiewaarde doordat de groeninrichting is aangepast aan de recreatieve behoeften van de diverse gebruikers met de nadruk op bruikbaarheid, reinheid en veiligheid.

Huidige en toekomstige grootschalige groengebieden.

(Potentiële) groene
recreatieve verbinding

Karakteristieke groen-
elementen in het
polderlandschap

Openheid en diversiteit in
parken en
recreatiegebieden

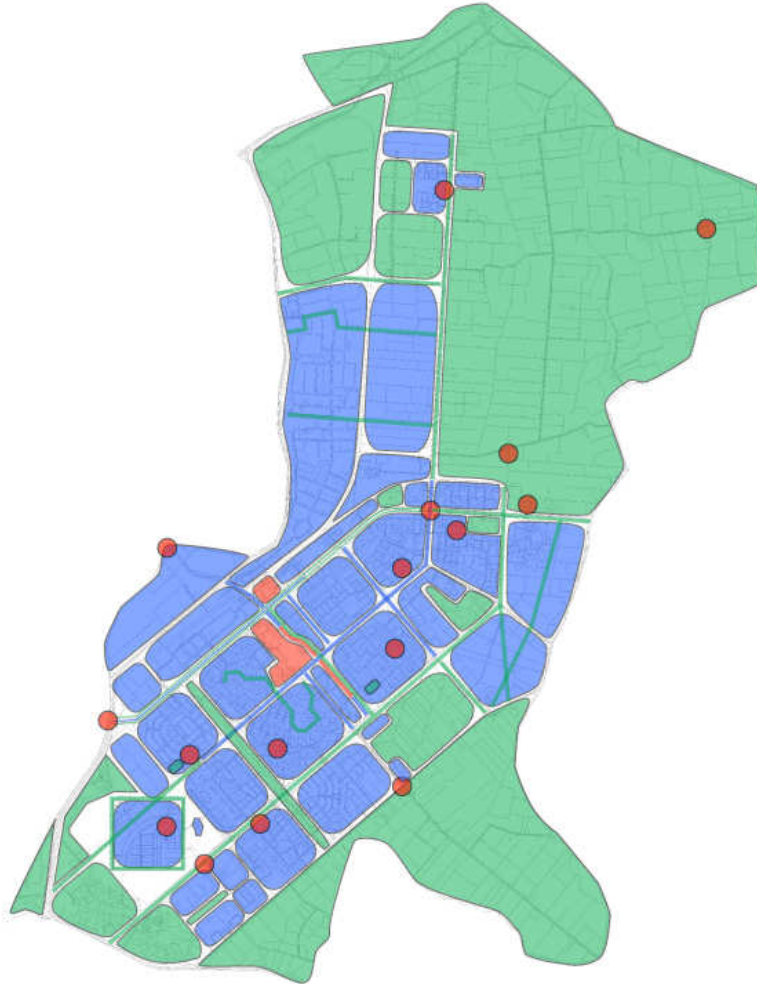
Openheid en daarmee
sociale veiligheid in
speelsterreinen

Speelsterreinen die
mogelijkheden bieden
voor avontuurlijk spelen

Visie 5. Duurzame inrichting in drie klassen

De groeninrichting is zo duurzaam mogelijk. De gemeente is opgedeeld in drie zones die elk de mate waarin dit wordt nagestreefd weerspiegelen.

Klasse C verblijfsgebieden
 inheemse boomsoorten en exoten,
 sierplantsoen en vaste planten met
 extra sierwaarde, hagen, gazon

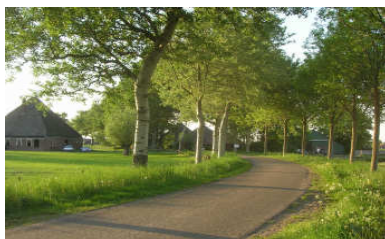

Klasse C begraafplaatsen
 bijzondere boomsoorten
 sierplantsoen en vaste planten met
 extra sierwaarde, hagen, gazon

Klasse B woonwijken
 inheemse boomsoorten en exoten
 sierplantsoen en hagen
 gazon

Duurzaamheid is in klasse A het belangrijkste. In klasse C en in mindere mate in klasse B kan er vanwege het verwachte gebruik en de gewenste uitstraling gekozen worden voor een minder duurzame oplossing.

Klasse A polderlandschap
 inheemse boomsoorten
 kruidenrijke grasbermen
 bosplantsoen

**Klasse A grootschalige
 groengebieden**
 inheemse boomsoorten
 deels kruidenrijke grasvelden
 bosplantsoen

Klasse B bedrijventerreinen
 inheemse boomsoorten en exoten
 beperkt sierplantsoen en hagen
 gazon